

**FERTILITY DIFFERENTIAL AMONG ETHNIC GROUPS IN
HIGHLAND AREA IN KANCHANABURI DSS, THAILAND**

BUDSAKORN PHANIBUD

**A THESIS SUMMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2007

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ความแตกต่างของภาวะเจริญพันธุ์สตรีต่างชาติพันธุ์บนพื้นที่สูงในพื้นที่เฝ้าระวังทางประชากร
กาญจนบุรี ประเทศไทย (FERTILITY DIFFERENTIAL AMONG ETHNIC
GROUPS IN HIGHLAND AREA IN KANCHANABURI DSS, THAILAND)
บุษกร ภาณินุศย์ 4737465 PRPR/M

ศศ.ม. (วิจัยประชากรและสังคม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : พิมลพรรณ อิศรภักดี, Ph.D. , กาญจนา ตั้งชลทิพย์,
Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ไทย พม่า มอญ กะเหรี่ยง ที่แต่งงานแล้วอายุ
อยู่ในช่วงวัยเจริญพันธุ์ 15-49 ปี จำนวน 2,418 คน ซึ่งอาศัยอยู่บนพื้นที่สูงในจังหวัดกาญจนบุรี
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแบบแผนและระดับของภาวะเจริญพันธุ์ในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์
2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดภาวะเจริญพันธุ์ในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ
จากโครงการเฝ้าระวังทางประชากรจังหวัดกาญจนบุรีรอบที่ 4 พ.ศ. 2546 ดำเนินการโดย
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

ผลการศึกษาพบว่า สตรีพื้นที่สูง ประกอบด้วย สตรีไทยร้อยละ 60.0 พม่าร้อยละ 7.9
มอญร้อยละ 12.4 และกะเหรี่ยงร้อยละ 19.6 ส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มอายุ 30-39 ปี อายุที่
แต่งงานครั้งแรกที่มีการรายงานมากที่สุดคือ อายุ 18 ปี โครงสร้างครอบครัวเป็นแบบครอบครัว
เดี่ยวมากกว่าครอบครัวขยาย โดยชาวพม่า มอญ กะเหรี่ยง ประมาณ 2 ใน 3 ไม่ได้เรียน
หนังสือ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สถานะภาพทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่มีฐานะทาง
เศรษฐกิจต่ำ ขนาดการถือครองที่ดินประมาณ 30 ไร่ เคยใช้การคุมกำเนิดร้อยละ 86.2 และ
การคุมกำเนิดที่ใช้ครั้งแรก คือ ยาเม็ดคุมกำเนิด แต่ละเชื้อชาติมีแบบแผนของอัตราเจริญพันธุ์
รายอายุที่คล้ายคลึงกัน คือสูงสุดในช่วงอายุ 20-24 ปี และลดลงเรื่อยๆ แต่สตรีไทยและพม่าจะมี
อัตราเจริญพันธุ์รายอายุที่ลดต่ำลงและสิ้นสุดเร็วกว่าอัตราเจริญพันธุ์รายอายุของสตรีมอญและ
กะเหรี่ยง อัตราเจริญพันธุ์ทั่วไปของสตรีพื้นที่สูง เท่ากับ 3.44 โดยสตรีไทยมีค่าต่ำสุดคือ 3.00
รองลงมาคือ มอญ 3.19 พม่า 3.75 และกะเหรี่ยง 4.80 จากการวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอย
พหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีใน
พื้นที่สูงจังหวัดกาญจนบุรี พบว่าปัจจัยที่สำคัญ คือ ชาติพันธุ์ อายุของสตรี อายุแรกสมรส
จำนวนการตายของบุตรและการเกิดไร้ชีพ ส่วนปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจมีผลต่อภาวะเจริญ
พันธุ์สะสมน้อยมาก

FERTILITY DIFFERENTIAL AMONG ETHNIC GROUPS IN HIGHLAND AREA IN KANCHANABURI DSS, THAILAND**BUDSAKORN PHANIBUD 4737465 PRPR/M****M.A. (POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)****THESIS ADVISORS: PIMONPAN ISARABHAKDI, Ph.D., (RURAL SOCIOLOGY AND DEMOGRAPHY), KANCHANA TANGCHONLATIP, Ph.D. (DEMOGRAPHY)****ABSTRACT**

This research studied a sample group of 2,418 married women of reproductive age of 15-49 from the Thai, Burmese, Mon, and Karen ethnic groups who resided in highland areas of Kanchanaburi province. The purpose of this study was 1) To study the pattern and the level of fertility of highland women of different ethnic groups and; 2) To study factors which identify the fertility of each ethnic group, by using secondary data from the 4th Kanchanaburi Population Demographic Surveillance System in 2003 conducted by the Institute for Population and Social Research (IPSR), Mahidol University.

Research results showed that highland women were Thai (60 percent), Burmese (7.9 percent), Mon (12.4 percent) and Karen (19.6 percent). The majority of them was in the age group of 30-39 and most had their first marriages at the age of 18. Family structure was a nuclear family rather than an extended family. Two-thirds of the Burmese, Mon, and Karen women were uneducated. The majority of them worked in agriculture with a low economic status. Of those who owned land, the average size of landownership was approximately 30 *Rai*. Moreover, 86.2 percent used to have contraception and the first birth control method used was contraceptive pills. Each ethnicity had a similar pattern of age-specific fertility rate in which the highest rate occurred between 20 and 24 years old and would gradually decline afterwards. However, Thai and Burmese women had lower age-specific fertility rate and the age-specific fertility rate ended earlier compared to Mon and Karen women. Average fertility of highland women was 3.44. Thai women had the lowest level of 3.00, followed by Mon women (3.19), Burmese women (3.75) and Karen women (4.80). After conducting multiple regression analysis, it was found that important factors affecting fertility level of highland women in Kanchanaburi were ethnicity, age, age at first marriage, number of infant mortalities and stillbirths. On the other hand, social factors and economic factors rarely had an effect on fertility.

**KEY WORDS: FERTILITY DIFFERENTIAL/ETHNIC GROUPS/
KANCHANABURI DSS**